

הַבָּעָה
בְּכֶתֶב

כְּתִיבַת סְפֹר חוֹנָה

קְרְאוּ אֶת סְפֹר הַחוֹנָה שְׁבַמְסַנְגֶּרֶת, וְהַדְגִישׁוּ בְרִשְׁימַת
הַשְּׂאֵלוֹת בְּהַמְשָׁךְ אֶת הַפְּרִיטִים הַחֲסָרִים.

אֲנִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם עַל חוֹנָה שֶׁהִיְתָה לִי, וְהִיָּה לִי כִּיף גַם
לָכֶם כְּדֹאֵי לְנִסֵּעַ לְשָׂם.

מְקוֹם

איפה התקיימה החוֹנָה?

זְמַן

מתי התקיימה החוֹנָה?

דְּמִיּוֹת

מי השתתף בחוֹנָה?

מָה שָׁמַעְתִּי?

מָה עָשִׂיתִי?

מָה חֲשַׁבְתִּי?

מָה רָאִיתִי?

מָה הִרְגַּשְׁתִּי?

חֻיָּה בְּשַׁבָּת

קְרְאוּ אֶת סֵפֶר הַחֻיָּה וּבְכָל מִשְׁבָּצַת הוֹסִיפוּ אֶת הָאִיּוֹר
הַמִּתְאִים עַל פִּי הַסְּמָלִים שֶׁל הַשְּׂאֵלוֹת. תּוּכְלוּ לְגַזֵּר אֶת
הָאִיּוֹרִים שֶׁבְּעִמּוּד 123 וּלְהַדְבִּיק אוֹתָם בְּמִקְוֹמוֹת
הַמִּתְאִיִּים.

אֲנִי רוֹצֵה לְסַפֵּר לָכֶם עַל חֻיָּה שֶׁהִיְתָה לִּי.

בְּשַׁבָּת סָבָא וְסָבָתָא בָּאוּ לְבֵית שְׁלָנוּ
לְאֵרוּחַת צְהָרִים.

בְּאֵרוּחָה שֶׁמַּעֲתִי סְפוּרִים , רְאִיתִי תְמוֹנוֹת ,
וְאֶכְלָתִי אֶכֶל שֶׁאֲנִי אוֹהֵב מְאֹד.

נִהְיִיתִי בְּאֵרוּחָה מֵהַסְּפוּרִים שֶׁל סָבָתָא כְּשֶׁהִיְתָה
צְעִירָה. צָחַקְתִּי מֵהַבְּדִיחוֹת שֶׁל סָבָא. אֲנִי מְאֹד אֶת
סָבָא וְאֶת סָבָתָא שְׁלִי.

אֲנִי מִמְּלִיץ לְהִזְמִין אֶת סָבָא וְסָבָתָא לְאֵרוּחָה בְּשַׁבָּת אוֹ סֵתֶם
לְבַקּוֹר, כִּי אֵין כְּמוֹ בְּלוֹי בְּמִסְגֶּרֶת הַמְּשַׁפָּחָה.

89

חֲוִיָּה בְּחִפְזֵת חֲנֻכָּה

נָסַעְתִּי עִם הַמְשֻׁפָּחָה

בְּחִפְזֵת חֲנֻכָּה

. רָאִיתִי

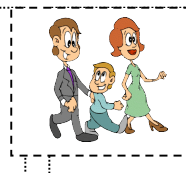
לְטִיּוֹל בְּ"עֵמֶק הַנְּעֵלָם"

מִיָּם זֹרְמִים. רָצִיתִי

גִּשְׁרִים וְצִמְחִים, וְשָׂמַעְתִּי

לְרֹאוֹת מֵאֵין הַמַּיִם. זֹה הָיְתָה חֲוִיָּה נֶהְדָּרַת

אֲנִי מִמְּלִיץ לְכֻלָּם לְבַקֵּר בְּמִקּוֹם, כִּי יֵשׁ שָׁם הַרְבֵּה תּוֹפְעוֹת טִבַּע.

ספור חויה

בספור חויה ישנם שלושה חלקים:

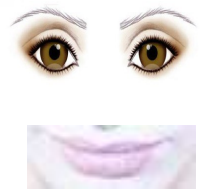
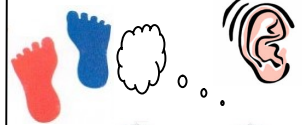
פתיחה, גוף, סיום

פתיחה

זמן, מקום, דמיות

גוף

מה עשיתי, מה ראיתי, מה שמעתי

מה חשבתי

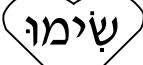
סיום

מה הרגשתי

מה אני ממליץ (לא חובה)

פְּתִיחַ

שְׂיִמוֹן כְּאָמוֹר, בְּפְתִיחַת סְפּוֹר חֲנוּיָה יֵשׁ לְתֵת מִיַּדַּע הַקְּשׁוֹר לְזָמַן, לְמָקוֹם וְלְדַמְיּוֹת.

בְּטוֹיֵי זָמַן

לְפָנֶיכֶם אֲרַבְּעָה מְשֻׁפְּטֵי-זָמַן.

צִירוּ צִיּוֹר שְׂיִבְטָא אֶת הַזָּמַן בַּמְשֻׁפֵּט.

בְּבִקֵּר אָבִיבִי אֶחָד	עָרַב אֶחָד, כְּשֶׁהִשְׁמַשׁ הַחֶלֶה לְשִׁקְעַ,
בְּלִילָה, כְּשֶׁיִּשְׁנָתִי,	בְּיוֹם גָּשׁוּם אֶחָד

פֶּעֶת נִלְמַד לְכַתֵּב פְּתִיחַ שֶׁל סֵפֶר חוּגָה

א. קְרְאוּ אֶת הַפְּתִיחִים שֶׁלִּפְנֵיכֶם.

ב. בְּחַרוּ אֶחָד מֵהֶם.

פְּתִיחִים

<p>ג. יִצְאָתִי לַחֲצַר וְרֵאִיתִי יְלָדִים מְשַׁחֲקִים בְּכַדּוֹר גַּם אֲנִי רָצִיתִי לְשַׁחֵק, אֲבָל לֹא יָדַעְתִּי מָה לַעֲשׂוֹת.</p>	<p>א. בְּבִקֵּר מְעַנֵּן וְקָרִיר יִצְאָתִי לַשָּׂדֶה. הִיְתָה זֹו עֹונֶת הַכִּלְנוּיֹות, וְהַשָּׂדֶה הָיָה כֶּלֹו אָדָם.</p>
<p>ד. הָיָה זֶה יוֹם גָּשׁוּם. מִהַבִּקֵּר לֹא הִפְסִיק לְרַדֵּת גָּשֶׁם. נִמְאַס לִי לְשֶׁבֶת בַּבַּיִת. נִעְלַתִי מִגְּפִיִּים, לְקַחְתִּי מְטָרָיָה וְיִצְאָתִי לְטִיֵּל בְּגָשֶׁם.</p>	<p>ב. רֹן וְשִׂי הֵם חֲבֵרִים טוֹבִים שְׁלִי. בְּאֶחָד מִיָּמֵי הַקִּיץ הַחֲמִיִּים יִצְאָנוּ לְרִכָּב עַל אוֹפֶנִּים בְּכוּוֹן סְמֻטַּת הָאָרְנָיִם.</p>

ג. העתיקו את הפתחים שבחרתם, וציירו ציור בהתאם.
אחר-כך בדקו אם יש בפתחים הזזה זמן, מקום ודמיות.
הפתחים:

השֵׁלֵבִים בְּכִתִּיבַת פְּתִיחַ

תחלה קובעים את פרטי המידע.

ביום שני נסעתי

זמן

עם כל הכתה עם המורה נרדה

דמיות

לטיול בפרק אפק.

מקום

אחר-כך מחברים את החלקים (הפרטים).

ביום שני נסעתי עם כל הכתה עם המורה

נרדה לטיול בפרק אפק.

(כתב תלמיד)

פתיח

פְּתִיבַת פְּתִיחָה 1

א. קְבְּעוּ אֶת פְּרָטֵי הַמִּידְעַ.

זְמַן

דְּמִיּוֹת

מְקוֹם

ב. חֲבְרוּ אֶת הַחֻלְקִים לְמִשְׁפָּט. (אֵל תִּשְׁכַּחוּ לְסַמֵּן נִקְדָּה בְּסוֹף.)

פְּתִיחַ

כְּתִיבַת פְּתִיחָה 2

א. קְבְּעוּ אֶת פְּרִטֵי הַמִּידָע.

זְמַן

דְּמִיּוֹת

מְקוֹם

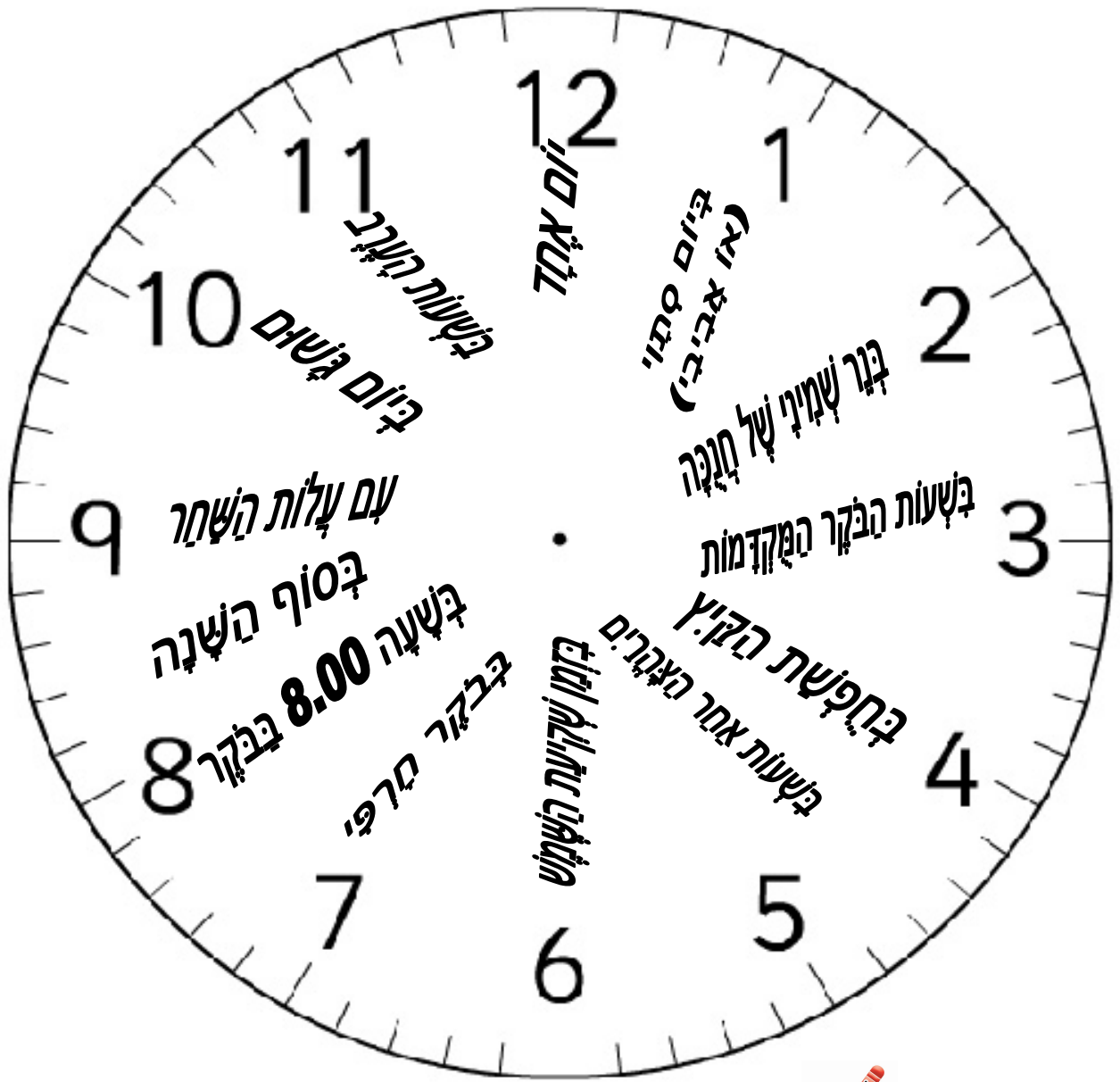

ב. חֲבְרוּ אֶת הַחֲלָקִים לְמִשְׁפָּט, וְסַמְּנוּ נִקְדָּה בְּסוֹף.

פְּתִיחַ

בְּטוֹיֵי זְמַן

הוסיפו כאן בְּטוֹיֵי זְמַן.

דמיות

הורים של חברים
הורי

ילדי הקתה
חברים

בְּטוּיֵי מְקוֹם

לְפָנֶיכֶם אֲרַבְעָה מִשְׁפָּטֵי מְקוֹם.

צִירוּ צִיּוֹר שְׂיִבֵּטָא אֶת הַמְּקוֹם בְּמִשְׁפָּט.

לְיַד עֵץ הַתְּפוּזִים

בְּחוּף הַיָּם

בְּמְקוֹם שְׂאֵמָא מַחְבִּיָּאָה בּוֹ אֶת עוֹגִיּוֹת הַשּׁוֹקוֹלָד.

מִתַּחַת לַמָּטָה שֶׁל אָחוֹתֵי.

ביטויי מקום

הוסיפו כאן ביטויי מקום.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

גוף

בְּפֶרֶק יִשְׁנָה מִדְּשָׁאָה גְּדוֹלָה שְׁאֵפֶשֶׁר
לְשִׁחַק בָּהּ. בְּאִמְצַע הַפֶּרֶק יִשְׁנוּ אֲגָם שָׁבוּ
צְמַחֵי מַיִם וּבַעֲלֵי חַיִּים.
מֵעַל הָרֹאשׁ שְׁלָנוּ עָפוּ צְפָרִים שֶׁהִשְׁמִיעוּ
קוֹלוֹת שׁוֹנִים. אַחֲרֵי שְׁטִילָנוּ, שִׁחְקָנוּ
קָצַת, וְעָשִׂינוּ פִּיקֻנִּיק. חֲשַׁבְתִּי שְׁכַדְאֵי
לָבוֹא לְמָקוֹם הַזֶּה בְּכֹל חִפְזָה.

(פֶּתַב תִּלְמִיד פֶּתַה אֵי)

גוף

מָה רָאִיתִי?

מָה שָׁמַעְתִּי?

מָה עָשִׂיתִי?

מָה חֲשַׁבְתִּי?

פְּתִיבַת גּוֹף 1

א. בְּחַרוּ שְׁנֵי סְמָלִים.

ב. כְּתַבוּ מִשְׁפָּט מִתְּאִים לַיָּד כָּל סְמָל שֶׁבַחְרַתֶּם.

גוף

מָה עָשִׂיתִי?

מָה רָאִיתִי?

מָה שָׁמַעְתִּי?

מָה חֲשַׁבְתִּי?

ג. תְּבַרוּ אֶת הַחֲלָקִים

לְקַטֵּעַ אֶחָד.

כְּתִיבַת גּוֹף 2

א. בְּחַרוּ שְׁנֵי סְמָלִים.

ב. כְּתֹבוּ מִשְׁפָּט מִתְּאִים לְיַד כָּל סְמָל שֶׁבַחְרַתֶּם.

גוף

מָה עָשִׂיתִי?

מָה רָאִיתִי?

מָה שָׁמַעְתִּי?

מָה חֲשַׁבְתִּי?

ג. כְּעַת חֲבְרוּ אֶת

הַחֲלָקִים לְקִטַּע אֹהוּ.

מה ראיתי?

לפניכם זוג משקפים ריק. מלאו אותו בבתוים העונים על השאלה מה ראיתי?

סיום

מה הרגשתי?

צבעו בצבע אדם את הלבבות שהרגשות בהם טובים,
ובצבע צהב את הלבבות שהרגשות בהם לא נעימים. מלאו
את הלבבות בבטוויי רגש.

נהניתי מאוד

הרגשתי נפלא

התאכזבתי

השתעממתי

התלהבתי

התרגשתי

כעסתי

כתיבת סיום

סיום

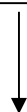

בְּדֶרֶךְ חֲזָרָה שָׁרְנוּ שִׁירִים מְתוּדָּה שִׁירוֹן
שֶׁהַמּוֹרָה הִכִּינָה. נִהְיִיתִי מְאוֹד בְּטִיּוֹל הַכֶּתֶתִּי.
אָנִי מְמַלִּיצָה לְנִסְעַ לְפָרֶק אָפֶק.

הַרְגְּשָׁה +
הַמְלִיצָה

סיום

כְּתֹבוּ סִיּוּם לְאֶחָד הַפְּתִיחִים וְהַגּוֹפִים
שֶׁכְּתַבְתֶּם.

הַרְגְּשָׁה +
הַמְלִיצָה

מהי המלצה?

המלצה היא אמירת דברים טובים על מישהו או על משהו.

שימו

לעתים, כשאנו מבקרים במקום מענין שנהנינו בו, אנו ממליצים לאחרים לבקר באותו מקום. אולם קורה, שלא נהנינו מהמקום שבקרנו בו, ולכן נציע לא לבקר בו. בשני המקרים חייבים לנמק את ההמלצה או את ההצעה.

כיצד פותבים המלצה?

א. על מה אנו ממליצים?

אני ממליץ לבקר ב...

או

אני מציע לא לבקר ב...

ב. מדוע?

נמוק

כשמנמקים משתמשים במלים כמו: **כי** ... **מפני ש** ...

כיון ש ...

לפניכם סבות להמלצה ולהצעה. הוסיפו המלצות משלכם.

א. המקום מענין, ויש הרבה מה לראות בו.

ב. למדתי הרבה מהספור.

ג. ראיתי מראות שלא ראיתי קדם לכן.

ד. המקום יפה ומטפח.

ה. הנוף במקום מרהיב.

ו. המקום מזנח, ולא כדאי להגיע אליו.

ז.

ח.

ט.

ספור שלם

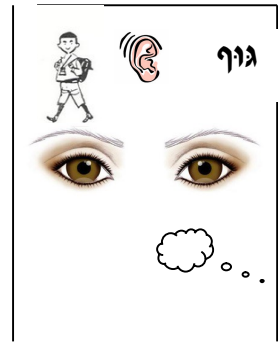
החוויה שלי: הצגה

אני רוצה לספר לכם על חוויה שהייתה לי.

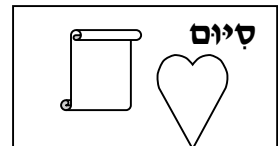
ביום שלישי הלכתי עם כל הכיתה להצגה
"הכבש הששה עשר" בבית התרבות
בשכם.

בהצגה ראיתי ילדים שחברו שיר, והם
שרו הרבה שירים יפים.

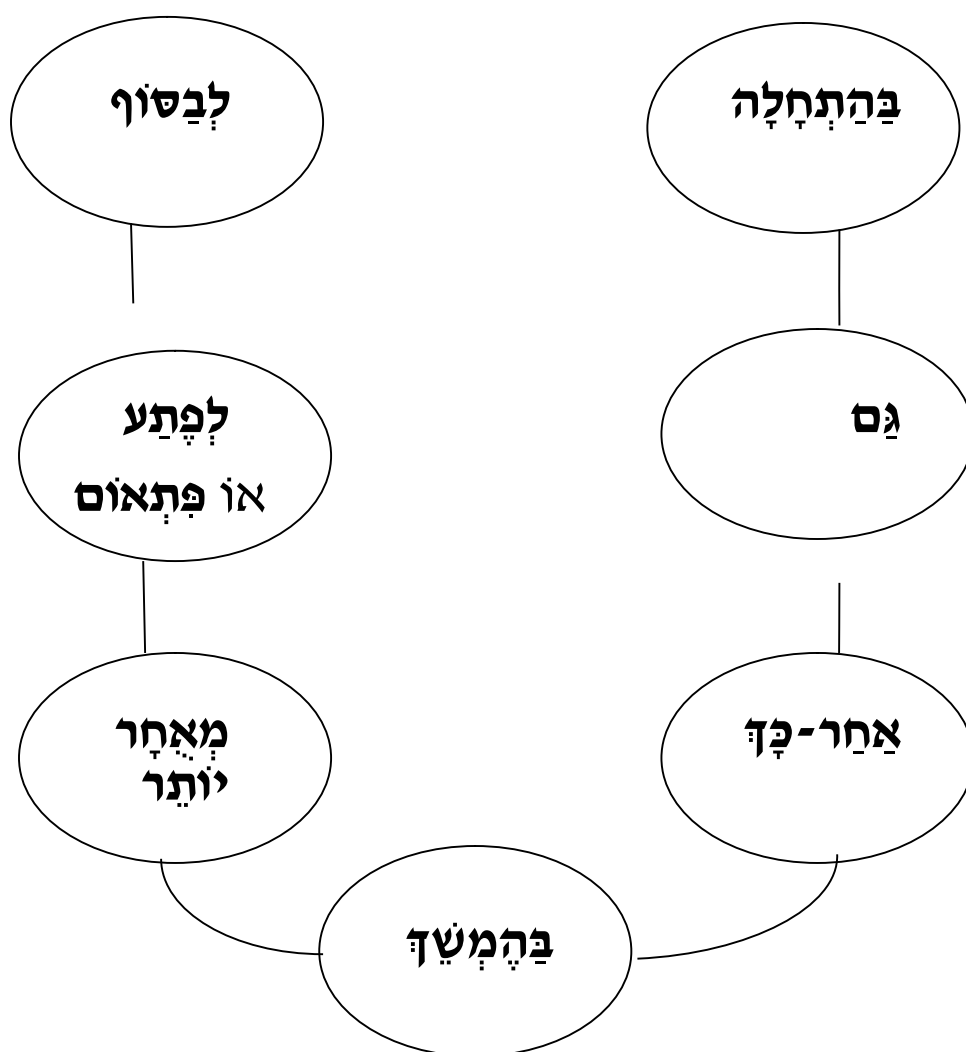
נהניתי מאוד בהצגה, ואני ממליצה
לראות אותה, כי שרים בה הרבה שירים.

ממשפטים לספור חויה

פיצד מחברים את החלקים לספור חויה?

אפשר להעזר במלים מקשרות.

לפניכם ספור חויה. קראו אותו, והדגישו בצבעים שונים א. מלים
המחברות בין המשפטים; ב. בטוויי זמן, מקום ודמיות; ג. המלצה;
ד. דו-שיח.

טיול באופנים

בבקר אביבי אחד יצאתי עם שני חברי, תמר ואמיר, לרכב על
אופנים. אופניו של תמר לא היו תקינים, ובכל זאת הוא
התעקש לרכב עליהם.

התחלנו לרכב לכיוון החרשה, אני הראשון, אחרי אמיר ובסוף
תמר.

אחרי מספר דקות עצרתי כדי לשותות. הסתכלתי לאחור,
וראיתי את אמיר רוכב ומתקרב אלי, אבל את תמר לא ראיתי.
"אולי קרה משהו לאופניו, והוא נאלץ לעצר," אמרתי.

הסתובבנו, והתחלנו לרכב לכיוון שבאנו ממנו. בהמשך ראינו
את תמר מנסה לתקן את אחד הגלגלים.

לבסוף הצלחנו לתקן את הגלגל, ושוב יצאנו לדרכו.

אני ממליץ על טיול אופנים עם חברים, כי זה מחזק את הקשר
בין חברים.

קראו את ספורי התנויה שכתבו תלמידים.

חיות סוף השבוע

אתמול בשעה שתים נסעתי לסבתא.

קבלתי ממנה מתנה, ואחר-כך נסענו לקניון.

נכנסנו לחנות. ראינו גלובוס גדול.

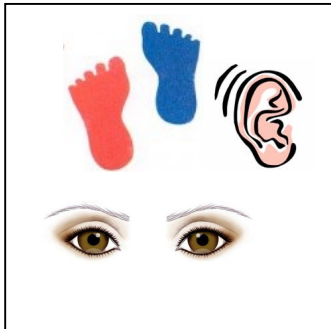
שמענו מוזיקה בחנות. קנינו את הגלובוס

ואת הדיסק. הרגשתי נעים מאוד בקניון. חזרנו הביתה

שמחים.

כתב תלמיד

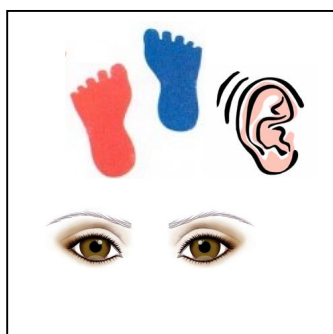

חַוִּיּוֹת סוּף הַשָּׁבוּעַ

שֶׁלְשׁוֹם אַחַר הַצִּהָרִים נִסְעָתִי עִם אִמָּא שְׁלִי לְמָקוֹם
שֶׁנִּקְרָא "בִּלְגוֹן" בְּקִבּוּץ "יְגוֹר".
נִכְנַסְתִּי, חִלְצָתִי נְעָלִים, וְהִלַּכְתִּי לְשַׁחַק.
נִהְיִיתִי לְקַפֵּץ בְּמִתְקוֹן שֶׁל מִתְנַפְּחִים, וְשָׁמַעְתִּי שִׁירִים
נְעִימִים.

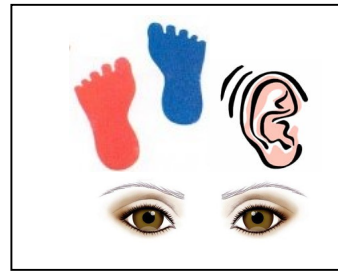
הִרְגַּשְׁתִּי מְעֵלָה. נִסְעָתִי הַבֵּיתָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה,
וְרָצִיתִי לְסַפֵּר עַל כֶּךָ לַמּוֹרָה שְׁלִי.

כָּתַב תְּלֵמִיד

כְּתֹבוּ סְפֹר תְּחִיָּה נוֹסֵף.

תְּחִיָּה סוֹף הַשָּׁבוּעַ

אַל תִּשְׁכַּחוּ לְסַמֵּן נִקְדָּה בְּסוֹף מִשְׁפָּט.

כּוֹתֶרֶת הַסְּפּוּר

מִשְׁפָּט פְּתִיחָה (לא חוֹבָה) – אֲנִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם עַל חוֹנָה שֶׁהֵיְתָה לִי.

פְּתִיחַ	_____
}	זְמַן
	מְקוֹם
	דְּמִיּוֹת

גוּף	_____
}	עֲשִׂיתִי
	רְאִיתִי
	חֲשַׁבְתִּי
	שָׁמַעְתִּי

לא חֲבִיבִים לְפָרֵט אֶת כָּל אַרְבַּעַת הַפְּעָלִים, אֲבָל

חֲבִיבִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשָׁנִים מֵהֶם.

סִיּוּם

הַרְגֵּשְׁתִּי (חוֹבָה)

לֹא חוֹבָה	}	הַמְלָצָה + נְמוּק
_____		הַצָּעָה

הַמְלָצָה – לא חוֹבָה, אֲבָל אִם כּוֹתְבִים, חֲבִיבִים לְכַתֵּב מִדּוּעַ

מִמְלִיצִים (נְמוּק).

קראו את ספור החויה, ובדקו בעזרת המחון, אם כל
החלקים מופיעים בו.

טיול חרפי

בבקר גשום בנר שביעי של חנכה יצאתי עם נעה והדר, שתי
חברות, לטייל בשדה הסמוך לביתן. נעלנו מגפים והחזקנו
מטריה בידינו.

פתאום הרגשנו כי האדמה בוצית, ואנחנו עלולות לשקע.
"בואו נחזר הביתה", אמרה נעה. נעה עזרה לי להוציא את
רגלי מהבוץ, הדר עזרה לנעה וכולנו רצנו בשמחה בחזרה
הביתה.

מחון לספור חויה

✓	יש	מקרא
•	חסר	
✗	חלקי	

_____	זמן	פתיח
_____	מקום	
_____	דמיות	
_____	מה עשיתי/מה קרה?	גוף
_____	מה ראיתי?	
_____	מה שמעתי?	
_____	מה חשבתי?	סיום
_____	מה הרגשתי?	
_____	המלצה (לא חובה)	
_____	סימני פסוק (נקודה)	
_____	כתב קריא	
_____	רוח בין מלה למלה	

בדקו בעזרת המחון, אם כל הרכיבים מצויים בספורי החויה שלכם. (אם תגלו כי חסרים רכיבים, תוכלו להוסיף אותם.) העזרו במקרא.

בְּסִפּוּר תְּנוּיָה אֲפָשָׁר לְהוֹסִיף מִשְׁפָּט פְּתִיחָה.

דגמה:

אָנִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם עַל תְּנוּיָה מִיַּחַדָּת.

או

אָנִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם עַל הַפְתָּעָה שֶׁהִיְתָה לִי.

משפט פתיחה מזמין את הקורא לקרוא ספור תנויה.

קראו את ספור התנויה בעמוד הבא, והדגישו בו את משפט הפתיחה ואת המשפט ההמלצה.

חֲוִיָּה

טִיּוֹל חֲרָפִי

אָנִי רוֹצֶה לְסַפֵּר לָכֶם עַל חֲוִיָּה קָצַת מִפְּחִידָה.
בְּבִקּוּר גָּשׁוּם בְּנֵר שְׂבִיעֵי שֶׁל חֲנֻכָּה יִצְאָתִי עִם נֶעֱה וְהָדָר, שְׁתִּי
חֲבֵרוֹת, לְטִיִּל בַּשָּׂדֶה הַסְּמוּד לְבֵיתוֹ. נֶעֱלָנוּ מִגִּפְּיִם וְהִחֲזַקְנוּ
מִטְרִיָּה בִּידֵינוּ.

פְּתֹאֹם הִרְגַּשְׁנוּ כִּי הָאֲדָמָה בּוֹצִיִת, וְאֲנַחְנוּ עֲלוּלוֹת לְשִׁקְעָ.
"בּוֹאוּ נִחְזֹר הַבֵּיתָה", אָמְרָה נֶעֱה. נֶעֱה עֲזָרָה לִי לְהוֹצִיא אֶת
רַגְלֵי מֵהַבוֹץ, הַדָּר עֲזָרָה לְנֶעֱה וְכוּלְנוּ רָצָנוּ בְּשִׁמְחָה בְּחֲזָרָה
הַבֵּיתָה.

אָנִי לֹא מְצִיעָה לְהַכְנִיס לְמָקוֹם שְׂיֵשׁ בּוֹ בֶּץ, כִּי יְכוּלִים לְשִׁקְעָ
בוֹ, גַּם אִם נוֹעֲלִים מִגִּפְּיִם.

נספח 2

ביטויים שמושיים

זמן – מתי?	אתמול, ביום _____ לפני שבוע, בבקר, בערב, בצהריים נסענו ל...	
מקום – איפה?		
דמיות – מי?	אני, משפחתי... חברים...	
מה עשית?	טיילנו... הלכנו... שחקנו... נסענו... אכלנו...	
מה ראית?	ראיתי	
מה שמעת?	שמעתי... הבטתי... הסתכלתי...	
מה חשבת?	חשבתי	
מה הרגשת?	נהניתי מ... אהבתי ל... שמחתי, שנאתי	